

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

16 avril 2014

PROPOSITION DE LOI**modifiant l'article 1649^{quater}
du Code civil visant à prolonger
la garantie des produits**(déposée par M. Ronny Balcaen, et
Mme Meyrem Almaci)BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

16 april 2014

WETSVOORSTEL**tot wijziging van artikel 1649^{quater} van het
Burgerlijk Wetboek, teneinde de waarborg
van de producten te verlengen**(ingediend door de heer Ronny Balcaen en
mevrouw Meyrem Almaci)**RÉSUMÉ**

Afin de lutter contre les pratiques des entreprises visant à limiter anormalement la durée d'usage d'un produit afin de forcer le consommateur à racheter de nouveaux produits (obsolescence programmée), la proposition de loi augmente les délais prévus en matière de garantie.

Ainsi:

— le délai durant lequel le défaut est présumé trouver son origine dans un défaut du produit est porté de 6 mois à deux ans;

— le délai durant lequel un appareil, présentant un défaut trouvant son origine dans le produit, doit être réparé gratuitement est porté de deux ans à cinq ans.

SAMENVATTING

Om praktijken van ondernemingen te bestrijden die erop gericht zijn de gebruiksduur van een product abnormaal te beperken zodat de consumenten nieuwe producten moeten kopen (ingebouwde veroudering), strekt dit wetsvoorstel ertoe de waarborgtermijnen te verlengen.

Aldus:

— wordt de periode tijdens welke het gebrek wordt verondersteld te wijten te zijn aan een productgebrek, van zes maanden op twee jaar gebracht;

— wordt de periode tijdens welke een toestel kosteloos moet worden hersteld omdat het een defect vertoont dat zijn oorsprong vindt in het product, van twee op vijf jaar gebracht.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
VB	:	Vlaams Belang
cdH	:	centre démocrate Humaniste
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones
LDD	:	Lijst Dedecker
MLD	:	Mouvement pour la Liberté et la Démocratie
INDEP-ONAFH	:	Indépendant-Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkortingen bij de nummering van de publicaties:	
DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 53 0000/000:	Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Questions et Réponses écrites	QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral	CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Compte Rendu Analytique	CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV:	Integraal Verslag, met links het de definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Séance plénière	PLEN:	Plenum
COM:	Réunion de commission	COM:	Commissievergadering
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.lachambre.be courriel : publications@lachambre.be Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC	Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail : publicaties@dekamer.be De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

1. Problème de l'obsolescence

L'obsolescence programmée est un phénomène nuisible qui doit être combattu de diverses manières.

Une façon de résoudre le problème de l'obsolescence programmée est de punir les concepteurs de produits qui, délibérément, introduisent ou conçoivent des pièces ou mécanismes qui vont rendre le produit hors d'usage après un faible nombre jours d'utilisation. Ceci fait l'objet d'une proposition de loi DOC 53 2061/001¹ visant la prévention de l'obsolescence.

Une seconde piste utile est de donner au consommateur les moyens de juger de la fiabilité du produit, et de choisir en connaissance de cause. C'est l'objet d'une proposition de loi DOC 53 2060/001² concernant l'information des consommateurs en matière d'obsolescence de biens de consommation, qui permet que chaque consommateur dispose de l'information sur la robustesse d'un produit, exprimée en durée d'utilisation, et ce au moment de l'achat.

Une troisième façon de résoudre le problème de l'obsolescence programmée, c'est de modifier la façon dont fonctionne actuellement la garantie. Tel est l'objet de la présente proposition de loi.

2. Prolongation de la présomption d'un défaut de 6 mois à deux ans

Il apparaît que le plus gros pourcentage de plaintes reçues par les organismes de protection des consommateurs concerne les garanties (<http://www.test-achats.be/famille-prive/nc/en-direct/journee-de-la-garantie>). En particulier, l'un des plus épineux problème concerne la période limitée à 6 mois permettant d'invoquer la présomption d'un défaut. Une fois passée cette période de 6 mois, c'est le consommateur qui doit prouver qu'il n'y a pas eu de mauvais usage de sa part pour pouvoir disposer de la garantie jusqu'à deux ans. La condition selon laquelle le défaut doit exister lors de la livraison du bien est dans bien des cas difficile à démontrer par le consommateur: comment prouver qu'on n'a rien fait de mal?

¹ <http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/53/2061/53K2061001.pdf>

² <http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/53/2060/53K2060001.pdf>

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Ingebouwde veroudering: probleemstelling

Ingebouwde veroudering is een nadelig fenomeen dat op allerlei wijzen moet worden bestreden.

Een manier om dat te doen bestaat erin de ontwerpers te bestraffen die met opzet onderdelen of mechanismen concipiëren of inbouwen waardoor het product na een gering aantal gebruiksdagen niet meer functioneert. Die praktijk wordt aangepakt via wetsvoorstel DOC 53 2061/001¹, dat erop gericht is veroudering te voorkomen.

Een tweede nuttig spoor bestaat erin de consument de middelen te bieden om de betrouwbaarheid van het product te beoordelen en om met kennis van zaken keuzes te maken. Dat aspect komt aan bod in wetsvoorstel DOC 53 2060/001², dat erop gericht is informatie aan de consument te verstrekken over de veroudering van consumptiegoederen. Daarbij krijgt iedere consument op het ogenblik van de aankoop informatie over de stevigheid van het product, uitgedrukt in gebruiksduur.

Een derde manier om het vraagstuk van de ingebouwde veroudering op te lossen, is de huidige garantieregeling aanpassen. Dat is het doel van dit wetsvoorstel.

2. Geldigheidsduur van het vermoeden dat er sprake is van een gebrek: van zes maanden naar twee jaar

Kennelijk hebben de meeste klachten die de consumentenorganisaties ontvangen betrekking op de waarborgen (<http://www.test-achats.be/famille-prive/nc/en-direct/journee-de-la-garantie>). Een van de neteligste kwesties betreft meer bepaald de tot zes maanden beperkte periode waarbinnen een vermoeden mag worden ingeroepen dat sprake is van een gebrek. Zodra die periode van zes maanden is verstreken, moet de consument, zo hij aanspraak wil kunnen maken op de maximaal twee jaar durende garantie, bewijzen dat hij het product niet verkeerd heeft gebruikt. De voorwaarde dat het gebrek bij de levering moet bestaan, valt in tal van gevallen moeilijk door de consument te bewijzen: hoe kan die aantonen dat hij zelf niets verkeers heeft gedaan?

¹ <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/53/2061/53K2061001.pdf>

² <http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/53/2060/53K2060001.pdf>

Une revendication importante des consommateurs et de leurs associations de défense est de prolonger jusqu'à deux ans la période permettant d'invoquer la présomption d'un défaut. De plus en plus de pays appliquent cette norme.

Au Portugal, la présomption selon laquelle le défaut existait au moment de la livraison vaut pour la période de deux ans. Le vendeur doit donc apporter la preuve que le consommateur est responsable du défaut durant toute la garantie de deux ans, s'il veut s'exonérer de sa responsabilité. Le 28 juin 2013, la France a adopté cette norme dans le cadre de la modification du Code de la consommation, adoptée le 13 février 2014³.

3. Prolongation de la période de garantie

Il faut allonger la période de garantie des produits d'une durée telle que le concepteur du produit ait intérêt à ce que le produit vendu soit conçu pour durer. Pour ce faire, il faut nettement allonger la durée de garantie.

En Islande, les produits coûteux (par exemple: les gros électroménagers) ayant une longue durée de vie sont couverts par une garantie de cinq ans.

Beaucoup de consommateurs pensent qu'ils ont deux ans de garantie comme droit standardisé. Dans la Directive européenne 1999/44⁴, il y est en effet mentionné une période légale de deux ans (article 5 "La responsabilité du vendeur [...] est engagée lorsque le défaut de conformité apparaît dans un délai de deux ans à compter de la délivrance du bien."). Ceci est une période prescrite comme minimum pour tous les États de l'UE. Chaque État peut prendre d'autres règles pour autant que celles-ci soient plus avantageuses pour le consommateur. L'article 8 de la Directive 1999/44 précitée le précise bien: "Les États membres peuvent adopter ou maintenir en vigueur, dans le domaine régi par la présente directive, des dispositions plus strictes compatibles avec le traité pour assurer un niveau de protection plus élevé du consommateur."

Een belangrijke eis van de consumenten en de consumentenorganisaties is een verlenging tot twee jaar van de periode binnen welke het vermoeden van een gebrek mag worden ingeroepen. Alleen maar meer landen passen die norm toe.

In Portugal geldt het vermoeden dat het gebrek op het ogenblik van de levering bestond gedurende de periode van twee jaar. De verkoper moet dus tijdens de gehele tweejarige garantieperiode het bewijs leveren dat de consument aansprakelijk is voor het gebrek, zo hij zich van zijn aansprakelijkheid wil ontdoen. Op 28 juni 2013 heeft Frankrijk diezelfde norm goedgekeurd in het kader van de op 13 februari 2014 aangenomen wijziging van het *Code de la consommation*³.

3. Verlenging van de garantieperiode

De garantieperiode van de producten moet met een dusdanige tijdsperiode worden verlengd dat de ontwerper van het product er belang bij heeft dat het verkochte product is ontworpen om duurzaam te zijn. Daartoe moet de garantieperiode aanmerkelijk worden verlengd.

In IJsland worden de dure producten (bijvoorbeeld grote huishoudtoestellen) met een lange levensduur gedekt door een waarborg van vijf jaar.

Veel consumenten denken dat zij recht hebben op een gestandaardiseerde garantieperiode van twee jaar. In Europese Richtlijn 1999/44/EG⁴ wordt immers gewag gemaakt van een wettelijke periode van twee jaar (artikel 5, 1.: "De verkoper is aansprakelijk (...) wanneer het gebrek aan overeenstemming zich manifesteert binnen een termijn van twee jaar vanaf de aflevering van de goederen."). Dat is een voor alle EU-lidstaten opgelegde minimumperiode. Elke Staat kan andere regels uitvaardigen, op voorwaarde dat die gunstiger uitvallen voor de consument. Artikel 8, 2., van bovenvermelde Richtlijn 1999/44/EG preciseert dit duidelijk: "De lidstaten kunnen op het door deze richtlijn bestreken gebied strengere voorschriften vaststellen of handhaven voor zover deze met het Verdrag verenigbaar zijn, teneinde de consument een hogere graad van bescherming te verzekeren."

³ Voir par exemple: <http://www.senat.fr/leg/tas12-213.html>

⁴ Directive 1999/44/CE du Parlement européen et du Conseil, du 25 mai 1999, sur certains aspects de la vente et des garanties des biens de consommation, publiée au *Journal officiel* n° L 171 du 07 juillet 1999 p. 0012 – 0016.

³ Zie bijvoorbeeld <http://www.senat.fr/leg/tas12-213.html>

⁴ Richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen, bekendgemaakt in het *Publicatieblad* nr. L 171 van 7 juli 1999, blz. 0012-0016.

En Suède, les consommateurs disposent d'une garantie légale de trois ans⁵.

Lors de la transposition de la directive aux Pays-Bas, il a été choisi de ne pas reprendre ce terme de deux ans. Dans la loi néerlandaise, il est inscrit que le produit que le consommateur achète doit être “*deugdelijk*” (bon, solide).

Le consommateur peut espérer cette caractéristique sur une durée supérieure à deux ans. Dans de nombreux cas, le consommateur peut encore faire appel au vendeur, même après deux ans, selon la loi néerlandaise⁶.

Il faut donc, comme dans différents pays de la Communauté européenne, faire passer la garantie à cinq ans au lieu de deux pour les biens de consommations tels que définis à l'article 1649*bis* du Code civil.

Ronny BALCAEN (Ecolo Groen)
Meyrem ALMACI (Ecolo Groen)

In Zweden genieten de consumenten een wettelijke garantie van drie jaar.⁵

Bij de omzetting van de richtlijn naar Nederlands recht is ervoor gekozen die termijn van twee jaar niet over te nemen. In de Nederlandse wet staat dat het door de consument aangekochte product “deugdelijk” moet zijn.

De consument mag verwachten dat de producten die hij koopt langer dan twee jaar die eigenschap van deugdelijkheid hebben. Volgens de Nederlandse wet kan de consument ook na die termijn van twee jaar de verkoper nog aanspreken⁶.

Derhalve is het voor de consumptiegoederen als bedoeld in artikel 1649*bis* van het Burgerlijk Wetboek aangewezen de waarborgtermijn te verlengen van twee jaar tot vijf jaar, zoals in verscheidene lidstaten van de Europese Unie het geval is.

⁵ *The Swedish Consumer Sales Act gives you the right to make a complaint for three years from receipt of the goods. The period in which to make a complaint was extended on 1 April 2005 from two years to three. For goods and services which you bought before that date, the period is still two years.*

http://www.konsumentverket.se/Global/Konsumentverket.se/Best%C3%A4lla%20och%20ladda%20ner/Broschyren/Dokument/kis_engelska_06.pdf page 4

The Swedish Consumer Sales Act (Konsumentköplagen SFS 1990:932) définit, en son § 23 concernant les plaintes ou les défauts, que, alinéa 3: “Reklamerar köparen inte inom tre år från det att han har tagit emot varan, förklarar han rätten att åberopa felet, om inte annat följer av en garanti eller liknande utfästelse.” Traduction: si l'acheteur n'introduit pas une plainte concernant le défaut d'un bien dans la période de trois ans à partir de la réception dudit bien, il perdra le droit de se plaindre du défaut sauf s'il en a été convenu autrement ou sauf garantie commerciale ou autre accord.”

⁶ <http://www.consuwijzer.nl/elektronica/garantie/wettelijke-garantieperiode-in-europa>

⁵ Die Zweedse wet bepaalt dat ingeval de consument een klacht met betrekking tot het productgebrek niet indient binnen een termijn van drie jaar na ontvangst van het bewuste product, hij het recht verliest om met betrekking tot dat gebrek een klacht in te dienen, tenzij anderszins werd overeengekomen of een commerciële garantie dan wel een andere overeenkomst van toepassing is.

⁶ Zie <http://www.consuwijzer.nl/elektronica/garantie/wettelijke-garantieperiode-in-europa>: Veel consumenten denken dat zij standaard recht hebben op twee jaar “garantie”. In de Europese Richtlijn Koop en Garantie is inderdaad een wettelijke termijn van twee jaar opgenomen. Dit is een garantietermijn die als minimum is voorgeschreven aan de lidstaten van de EU. Elke lidstaat mag daar andere regels voor maken. Zolang deze regels voordeliger zijn voor de consument. (...) Van een wasmachine mag u verwachten dat die een langere tijd meegaat dan een paar schoenen voor uw kind. Gaat uw wasmachine na vier jaar stuk, en is het niet uw schuld? Dan hebt u volgens de wet nog steeds rechten. U kunt dan nog teruggaan naar de verkoper. Hij moet u een goede oplossing bieden.

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 1649^{quater} du Code civil, inséré par la loi du 1er septembre 2004, sont apportées les modifications suivantes:

1. au § 1er:

a. à l'alinéa premier, le mot "deux" est remplacé par "cinq";

b. à l'alinéa deux, le mot "deux" est remplacé par "cinq";

c. à l'alinéa trois, le mot "deux" est remplacé par "cinq";

2. au § 3, le mot "deux" est remplacé par "cinq";

3. au § 4, les mots "de six mois" sont remplacés par "de deux ans";

4. il est inséré un § 4/1, rédigé comme suit:

"§ 4/1. durant la période définie au § 1er, le vendeur est obligé de remplacer le produit après deux réparations consécutives pour un défaut récurrent.";

5. au § 5, le mot "deux" est remplacé par "cinq".

27 mars 2014

Ronny BALCAEN (Ecolo Groen)
Meyrem ALMACI (Ecolo Groen)

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 1649^{quater} van het Burgerlijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 1 september 2004, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. in § 1:

a. in het eerste lid wordt het woord "twee" vervangen door het woord "vijf";

b. in het tweede lid wordt het woord "twee" vervangen door het woord "vijf";

c. in het derde lid wordt het woord "twee" vervangen door het woord "vijf";

2. in § 3 wordt het woord "twee" vervangen door het woord "vijf";

3. in § 4 worden de woorden "van zes maanden" vervangen door de woorden "van twee jaar";

4. er wordt een § 4/1 ingevoegd, luidende:

"§ 4/1. Tijdens de in § 1 bepaalde periode is de verkoper verplicht het product te vervangen na twee opeenvolgende herstellingen wegens een terugkerend gebrek.";

5. in § 5 wordt het woord "twee" vervangen door het woord "vijf".

27 maart 2014